

Makijaveli - Vladalac

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 12 | Nivo: FPN Banjaluka

Koliko ima vrsta vladavina i na koji nacin se one zadobiju

Sve drzave i sve vladavine koje su imale i koje imaju vlast nad ljudima,bile su i jesu ili republike ili monarhije. Monarhije su nasljedne,ili su nove. Nove su ili su sasvim nove,kao sto je bio Milano za vladavine Franceska Sforce,ili su djelovi pridodati nasljednoj drzavi vladoca koji ih zadobija,kao sto je Napuljska Kraljevina za spanskog kralja. Tim drzavama,ovako dobijenim obicno upravlja jedan vladalac ili su slobodne,a osvajaju se tudjim ili sopstvenim oruzjem,srecem ili hrabroscu.

O nasljednim monarhijama

Mnogo je lakse ocuvati drzave nasljedne i navikle da zive pod istom dinastijom nego tek zadobijene drzave,jer je dovoljno da vladalac ne mijenja sistem uprave svojih prethodnika i da se prilagodi prilikama i vremenu. Na taj nacin ce se,ako je i osrednjih sposobnosti uvijek odrzati u svojoj drzavi,ukoliko je ne izgubi zbog izuzetnih okolnoti i pod pritiskom neke velike sile. A ako je i izgubi,cim se osvajac nadje u najmanjoj teskoci,on ce je povratiti.Ako ne bi zbog nekih izuzetnih poroka bio omrazen,podanici ce mu biti privrzeni,a tokom vladavine koja je dugotrajna i ima ustaljen tok,izbrisace se sjecanje na uzroke promjene. Jer u je u svakoj promjeni posijana klica nove promjene.

O mjesovitim vladavinama

No,teskoce u pravom smislu rijeci,javljuju se tek u novoj vladavini. Ako ona nije sasvim nova,vec je slicna jednom tijelu,koje se gotovo moze nazvati mjesovitim, do promjena u njoj dolazi zbog jedne teskoce koja se sasvim prirodno javlja u novim vladavinama,jer ljudi vole da promjene vladoca,nadajuci se da ce naci boljeg. U toj nadi prihvataju se oruzja da bi svrgli onoga ko je na vlasti. Ali grijese,jer,pouceni iskustvom,uskoro uvidjaju da im je gore sada nego prije.To se desava zbog jedne redovne pojave,a ta je da vladalac,htio ne htio,mora da vrijedja svoje nove podanike i tako ti postaju neprijatelji svi oni koje si uvrijedio osvajajuci to vojvodstvo,a ne mozes zadrzati prijateljstvo onih koji su te na vlast doveli,jer nisi u mogucnosti da ispunis njihova ocekivanja,niti protiv njih smijes upotrebiti surove mjere,posto si im obvezan,jer ma koliko neko imao silnu vojsku,da bi usao u neku pokrajunu,uvijek na svojoj strani treba da ima naklonost naroda.Cijela je istina da se u zemljama ponovo osvojenim poslije prevrata,drugi put teze gubi vlast,jer se vladalac,koristeci iskustva stecena u pobuni ne usteze tako mnogo da radi obezbjedjenja svog poloza, kaznjava ustanike,otkriva sumnjive i da se obezbjeduje ondje gdje je najslabiji.Drzave koje se poslije osvajanja pripajaju jednoj drzavi starijoj od one koja ih osvaja,susjedne su i sluze se istim jezikom,ili nije tako.Kada to jesu,veoma lako se u njima moze odrzati vlast,narocito ako nisu navikle da zive u slobodi,jer treba samo istrijebiti rod vladoca koji je u njima bio na vlasti.Ako se u njima odrze nekadasnji uslovi zivota a stari obicaji se ne mijenjaju,ljudi ce zivjeti zajedno u miru kao sto je slucaj sa Burgundijom,Bretanjom,Gaskonjom i Normandijom koje su odavno pripojene Francuskoj.I mada u njima postoje izjesne razlike,obicaju su im slicni pa su mogle da uspostave podnjosljive odnose i onaj ko ih osvoji,ako bude zelio da ih zadrzi,treba da postigne dvije stvari:Prvo,da zatre lozu predjasnjeg vladoca,drugo,da ne promjeni njihove zakone,niti da poveca namete.Tako ce osvojena drzava sa starom nasljednom drzavom,stopiti se u jednu cjelinu.Teskoca nastaje kada se osvajaju drzave u jednoj pokrajini sa razlicitim jezikom,obicajima i drustvenim uredjenjem,pa vladalac tad mora imati mnogo sreće a biti veoma vjest da bi u njima odrzao vlast. A jedna od najboljih i najcjelishodnijih mjer je ta da se osvajac tih drzava u njima i nastani.Tek kad vladalac u jednoj zemlji zivi on moze da vidi nerede u njoj pa da ih brzo i ugusi. Suprotno tome,on za pobunu cuje tek kad ona dobije takve razmjere kad se nista vise ne moze uciniti. Spoljni neprijatelj bi se plasio da tu zemlju napadne,tako da vladalac koji u njoj zivi veoma tesko moze da je izgubi.Drugi nacin je da se osnuju naseobine koje bi tu predstavljale drzavu u malom. U suprotnom, u toj drzavi treba drzati jaku vojsku. Te naseobine ne staju mnogo jer ih on ne osniva o svom trošku ili to cini uz neznatne izdatke.Stoga primjecujem da ljudi treba pridobiti ili ubiti,jer se oni osvecuju za lake uvrede dok za teske ne mogu. Zato covjeka treba tako uvrijediti da se on ne moze osvetiti.Rimljani su postupli onako kako treba da postupi svaki mudri vladalac koji vodi racuna o onome sto bi moglo izazvati

negodovanje u sadasnjosti i u buducnosti.Ako jos izdaleka prepoznamo zlo koje se razvija sto umije samo mudar covjek, ono se moze brzo izlijeciti. Zato su Rimljni unaprijed predvidjajuci nedace,uvijek uspijevali da im stanu na put,pa nikad nisu osjecali potrebu da izbjegnu rat,jer su bili svjesni da odloziti ga ne znaci i otkloniti ga,vec naprotiv,dozvoliti neprijatelju da dobije prednost.Nikad se nisu slagali sa onim sto mudraci ponavljaju do besvijesti, a to je da treba cekati da vrijeme ucini svoje,vec su mnogo vise polagali u nadmoc svoje opreznosti i hrabrosti,posto vrijeme donosi dobro kao i zlo,i zlo kao i dobro.Zaključujem da je opste pravilo koje je gotovo nepogresivo – da onaj ko pomogne drugome da dodje do moci,sam propada,jer se uvijek nekome pomogne da dodje do moci lukavstvom i silom, onaj ko ispliva na povrsinu,gnusa se ta dva sredstva.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com